

De waarheid zal u vrijmaken (Joh. 8, 32)

Op het ogenblik dat Jezus aan Petrus de opperste zorg voor zijn kudde toevertrouwde, stelde Hij hem de vraag naar zijn persoonlijke liefde voor Hem: "*Simon, zoon van Johannes, heb je Me lief?*". Tot driemaal toe stelde Hij deze vraag, een duidelijke verwijzing naar de drievoudige verloochening vanwege de toekomstige herder van alle schapen. Jezus koos als eerste paus een zondaar. Deze zal verder nog zowel zijn zwakheid als ook zijn moed tonen. Er ontstond immers een polemiek waar op zeker ogenblik Petrus zich opstelde tegen Paulus over de vraag of de christenen die afkomstig waren van het heidendom, zich ook aan de mozaïsche wet moesten onderwerpen. Voor hij akkoord ging met de openheid die Paulus – en de heilige Geest – voorstelden, nam Petrus nog zijn toevlucht tot weinig eerbare uitvluchten. Zelfs na zijn ontmoeting met de verrezen Heer en na de uitstorting van de heilige Geest over hem op Pinksteren, bleef Petrus een arme zondaar. Dit belette Jezus echter niet om hem te bevestigen in zijn zending: "*Weid mijn schapen*" en ook zei Hij: "*Volg Mij*".

Ook vandaag nog is de Kerk een Kerk van zondaars. Vanaf de paus tot de geringste van de gelovige leken. Er bestaat geen uitzondering. Mocht het lidmaatschap van de Kerk voorbehouden zijn aan 'zuiveren', mocht van de priesters en van de bisschoppen een leven geëist worden dat in alle opzichten onberispelijk zou zijn, dan zouden er geen gewijde bedienaren meer zijn, maar zouden er zelfs geen gelovigen meer zijn! In de ledenlijsten van de Kerk zou men dan enkel de namen van Jezus, van Maria en van heilige vrouwen en mannen kunnen lezen! En dan weten we dat deze laatsten zondaars zijn die vergeving hebben ontvangen ... En die daarna bezielde werden door een onblusbare liefde voor de Heer.

In de voorbije weken en dagen hebben we in de Kerk van België een verschrikkelijke beproeving beleefd; een bisschop die ontslag moest nemen wegens seksueel misbruik van een minderjarige voor zijn wijding tot bisschop maar ook nog enige tijd daarna. Zoals elke beproeving moet deze ook vrucht voortbrengen voor de Kerk van ons land. Vruchten van waarheid en samenhang. Het blijft waar, en ik herhaal het, onze bisschoppen en priesters zullen steeds zondaars zijn, zelfs de meest heiligen onder hen. Dat is ook waar voor de diakens, de godgewijden en de leken. Iedere man, iedere vrouw heeft steeds in zijn persoonlijk leven recht om zich te bekeren. Maar op het vlak van de zending zijn er toestanden die onverenigbaar zijn en die men niet kan dulden. Zeker wanneer het gaat over zware misdrijven tegen de wet van de Kerk en van de burgerlijke maatschappij. Daarom wil ik plechtig volgende oproep bekendmaken:

1. Bij het onderzoek dat aan de benoeming van een bisschop voorafgaat, mogen de personen die ondervraagd worden nooit zware fouten van een kandidaat op gelijk welk gebied verzwijgen.
2. Tijdens de vormingsjaren die voorbereiden op het diaconaat of het priesterschap, moet men meer dan ooit aandacht hebben voor het affectieve evenwicht van de kandidaten. Nooit mag men een kandidaat wijden die zware fouten heeft bedreven die strafbaar zijn voor de kerkelijke of de burgerlijke wet. Een kandidaat kan voor zijn wijding zwakheden hebben gekend op een of ander domein; op voorwaarde dat hij zijn gedrag verbeterd heeft, kan hij eventueel gewijd worden. Nooit echter als men weet heeft van zware misdrijven.
3. In het geval dat een kandidaat voor zijn wijding dergelijke misdrijven heeft gepleegd maar dat het slachtoffer geen klacht indient en dat niemand anders daarbuiten er weet van heeft, smeed ik deze kandidaat te weigeren de wijding te ontvangen als men het hem vraagt. Laat u, in Gods naam, toch nooit wijden tot diaken, priester of bisschop als u zulke zware fouten hebt bedreven! U kunt een zondige diaken, priester of bisschop zijn – u bent het in ieder geval – maar u kunt toch nooit een gewijde bedienaar zijn die strafbare feiten heeft gepleegd, ook al

hebt u zich daarna bekeerd. Iemand die dergelijk misbruik heeft gepleegd en zich bekeerd heeft, heeft een plaats in de Kerk omdat er voor iedereen barmhartigheid is. Echter niet om zulke zending op te nemen!

4. Ik vraag met aandrang dat alle slachtoffers van zulk misbruik klacht indienen bij het burgerlijk gerecht en ik smeed allen die een pastorale taak hebben (priesters, diakens, godgewijden of leken) en die dergelijke misdrijven bedreven hebben, om zich spontaan bij het gerecht aan te bieden. Diegenen die verantwoordelijk zijn voor zulke misdrijven en ook hun slachtoffers kunnen zich eveneens wenden tot het contactpunt en tot de Commissie voor de behandeling van klachten wegens seksueel misbruik in een pastorale relatie behandelt. Commissie en contactpunt werden door de bisschoppen opgericht, maar werken in volledige onafhankelijkheid. Het contactpunt is telefonisch te bereiken op het nummer 078 15 30 70, via e-mail commissie.adriaenssens@kerknet.be, via het postadres (liefst aangetekend schrijven): Justus Lipsiusstraat 71, 3000 Leuven en via de website www.commissiemisbruik.be. Zij zal zowel diegenen die misbruik pleegden, als de slachtoffers horen, ook al gaat het om feiten die volgens de burgerlijke wet verjaard zijn. Ik vraag ook de personen die weet hebben van misbruiken begaan door mensen met een pastorale verantwoordelijkheid, om dit aan hun hiërarchische oversten te melden. Het moet wel gaan om feiten die gegrond en geverifieerd zijn en dan nog met de nodige rechtschapenheid en voorzichtigheid om te voorkomen dat het leidt tot lasterlijke verklikking.

Ik ben me ervan bewust dat de oproep die ik doe van iedereen heel veel vraagt; dit is echter de prijs die we moeten betalen om het vertrouwen van de Kerk en van de maatschappij te verdienen. Enkel de waarheid en deze moed zullen ons vrijmaken en de geloofwaardigheid herstellen. Tot slot, zoals ik ook al zei op de persconferentie op die zwarte vrijdag 23 april, hoop ik dat de gelovigen en ook alle burgers van dit land de wijsheid zullen hebben om geen klimaat van verdachtmaking en van diskrediet te werpen op het geheel van de bisschoppen en priesters. Dit zou immers ook een ernstig misbruik zijn op moreel vlak. Veel priesters lijden op dit ogenblik onder een wantrouwen dat ze aanvoelen in hun bediening. Dit is onrechtvaardig! Daarom ook houd ik eraan mijn gevoelens van vertrouwen en van bewondering te betuigen aan de overgrote meerderheid van priesters die hun mooie maar ook moeilijke zending waardig en edelmoedig volbrengen.

**+ André-Jozef Léonard,
Aartsbisschop van Mechelen-Brussel**